

Punkt i protokollet PR 81/2020 rd

Plenum

Onsdag 27.5.2020 kl. 14.02—17.18

7. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 3 och 93 § i naturgasmarknadslagen och 27 § i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden

Regeringens proposition RP 68/2020 rd

Remissdebatt

Förste vice talman Antti Rinne: Ärende 7 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till ekonomiutskottet.

För remissdebatten reserveras högst 30 minuter. Vid behandlingen av ärendet följer riksdagen det för ärenden med tidtabell överenskomna förfarandet.

Debatt

16.41 **Elinkeininomministeri Mika Lintilä** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallituksen esityksellä pantaisiin täytäntöön keväällä 2019 hyväksytty EU:n maakaasumarkkinadirektiiviä muuttanut direktiivi siltä osin kuin Suomen lainsäädännössä on muutostarpeita. Muutosdirektiivin tavoitteena on laajentaa Euroopan unionin maakaasumarkkinasäännösten soveltamisalaa koskemaan kolmansista maista tulevia ja niihin meneviä kaasunsiirtoputkia. Jäsenvaltioiden on tullut saattaa muutosdirektiivin edellyttämä lainsäädäntö voimaan viimeistään 24.2.2020.

Kaasudirektiivin muutoksesta käytiin iso poliittinen väantö EU:n toimielimissä syksyn 2017 ja kevään 2019 välisenä aikana. Direktiivin muutos pelkistyi valmistelussa ja julkisessa keskustelussa pitkälti kysymykseen suhtautumisesta Nord Stream 2 -kaasuputkihankkeeseen. Suhtautuminen direktiiviin myös jakoi osan jäsenvaltiosta kahteen leiriin, joiden näkökulmat direktiiviehdotukseen poikkesivat vahvasti toisistaan riippuen siitä, miten kyseiset jäsenvaltiot suhtautuivat Nord Stream 2 -hankkeeseen.

On kuitenkin huomattava, että direktiiviehdotus oli luonteeltaan yleinen. Kysymys oli siitä, a) sovelletaanko EU:n kaasumarkkinalainsäädäntöä kaikkiin jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisiin siirtoputkiin vai ovatko ne kaikki EU:n kaasumarkkinalainsäädännön soveltamisalan ulkopuolella ja b) sovelletaanko EU:n kaasumarkkinalainsäädäntöä pelkästään jäsenvaltioiden alueella ja aluemerellä vaiko myös jäsenvaltioiden talousvyöhykkeellä. Suomi ajoi direktiivineuvotteluissa johdonmukaisesti kompromissilinjaansa, jonka mukaan toisaalta EU:n kaasumarkkinalainsäädäntöä tulee soveltaa johdonmukaisesti koko EU:n alueella eli myös kolmansista maista tuleviin siirtoputkiin, mutta toisaalta EU:n kaasumarkkinalainsäädäntöä ei kansainvälisen merioikeuden mukaan voida soveltaa jäsenvaltioiden talousvyöhykkeellä. Muutosdirektiivi hyväksyttiin lopulta pitkälti sen kompromissilinjan mukaisesti, jota Suomi ajoi.

Arvoisa puhemies! Suomen vuoden 2017 kaasumarkkinalain soveltamisala on jo alkuaan kattanut Suomen ja Venäjän välisen yhdysputken. Putkeen sovelletaan Suomen ja

Punkt i protokollet PR 81/2020 rd

EU:n kaasumarkkinalainsäädäntöä ja verkkosäätelyä heti Suomen rajalta lähtien. Vastavasti Suomen kaasumarkkinalainsäädäntöä ei ole sovellettu Suomen talousvyöhykkeellä kulkeviin kaasuputkiin. Tämän vuoksi kaasudirektiivin muutoksesta ei aiheudu kansalliseen lainsäädäntöömme kuin vähäisiä teknisluonteisia muutoksia. Edellä mainitun lisäksi EU:n kaasumarkkinalainsäädännön soveltamisalan muutos vaikuttaa Suomeen sitä kautta, että EU:n kaasuverkkoasetuksen soveltamisala laajeni koskemaan myös kolmansista maista tulevia siirtoputkia eli myös Suomen ja Venäjän välistä yhdysputkea. Lisäksi muutosdirektiivi rajoittaa jäsenvaltioiden mahdollisuuksia tehdä yhdysputken säätelyyn liittyviä erillisiä kansainvälisiä sopimuksia kolmansien maiden kanssa.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi maakaasumarkkinalakia ja sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annettua lakia. Maakaasumarkkinalakiin lisättäisiin muutosdirektiivin mukainen yhdysputken määritelmä, joka kattaa sekä jäsenvaltioiden väliset että myös Suomen ja kolmansien maiden väliset yhdysputket. Muutos on luonteeltaan säädöstekninen. Maakaasumarkkinalain säädöksiä, jotka koskevat uuden infrastruktuurin vapautumista eräistä maakaasuverkkojen säätelyyn liittyvistä velvoitteista, esitetään muutettavaksi muutosdirektiivin vaatimusten mukaisesti. Vapautusmenettely ulotettaisiin koskemaan Suomen ja kolmansien maiden välisiä uusia yhdysputkia. Lisäksi täydennettäisiin vapautuksen myöntämisen edellytyksiä ja menettelyn sääntöjä. Säännöksillä ei ole käytännössä on vaikutusta Suomeen, koska on epätodennäköistä, että uusia kolmansien maihin suuntautuvia yhdysputkia Suomeen enää rakennettaisiin. Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annettuun lakiin lisättäisiin säännös säätelyviranomaisten välisestä yhteistyöstä Suomen ja kolmannen maan välisen yhdysputken säätelyyn liittyvissä kysymyksissä. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan ensi tilassa.

16.46 **Sari Essayah kd:** Arvoisa puhemies! Aivan niin kuin tuossa ministeri totesi, tässä on kysymyksessä enemmänkin tällainen tekninen muutosdirektiivin implementointi suomalaisen lainsäädäntöön ja maakaasumarkkinalakiin, eli siellä on kyse näistä määritelmistä ja vapautuksista ja sitten myöskin säätelyviranomaisten välisestä yhteistyöstä.

Arvoisa puhemies! Ministeri totesikin sieltä hallituksen esityksestä, että näillä ehdoteuilla säännöillä ei ole käytännössä vaikutuksia maakaasualan yrityksiin tai maakaasun käyttäjiin taikka viranomaisten toimintaan. Käytettävissä olevan tuontikapasiteetin ja ennustetun maakaasun kysynnän perusteella on epätodennäköistä, että Suomen ja kolmansien maiden välille rakennettaisiin uusia yhdysputkia. Ja, arvoisa puhemies, tässä voisi varmaan ministeriltä kysyä, onko näin, että ennusteet todellakin näyttävät siihen suuntaan, että mitään tämän tyyppisiä rakennelmia ei enää ole tulossa. Ja niin kuin ministeri tuossa hyvin kuvasi, asian käsittelyssä oli varmaankin aimo annos myöskin tällaista poliittista vääntöä sinällänsä melko teknisten asioitten säätämiseksi.

Arvoisa puhemies! Sinällänsä nämä asiat on syytä implementoida Suomen lainsäädäntöön.

16.47 **Elinkeinoministeri Mika Lintilä:** Arvoisa puhemies! Lyhyesti edustaja Essayahin kysymykseen. Tällä hetkellä, tällä näköalalla, joka meillä on olemassa, ei ole tilannetta, jossa sellainen olisi kolmansista tulossa. Ja toki kaikki muistavat sen keskustelun, jota silloin käytiin — muistatte Tanskan tilanteen, miten Tanska suhtautui, miten Saksa, Suomi. Olihan se tietysti siihen nähden tunteita herättävää, että puhuttiin Nord Stream kakkosesta, kun ykkösessä oli periaatteessa jo käyty se keskustelu. Siitä varmasti pitkälle johtui sitten

Punkt i protokollet PR 81/2020 rd

tämä koko direktiiviväntö, jota käytiin ja jonka varmasti edustaja Essayah muistaa erittäin hyvin — pitkäaikaisena europarlamentaarikkona varmasti vielä paremmin kuin useimmat meistä. Mutta tällä hetkellä tilanne on verrattain stabiili ja vakaa.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till ekonomiutskottet.